

física, n'era cap d'estudis, i el 2007 va accedir a la direcció, càrrec des del qual es plany per l'elevat índex de fracàs escolar –un 30% dels seus alumnes no acaben l'ESO–, per bé que de seguida remarca que “estem molt millor que la mitjana valenciana”, del 39,7%. Certament, el fracàs escolar valencià només el supera Ceuta, a tot l'estat espanyol, i és a les comarques del sud, amb un 42%, on ha penetrat com enlloc la idea segons la qual és millor treballar a l'obra i tenir un bon cotxe que no estudiar per acabar sense feina. “Fins fa quatre dies era usual que els pares vingueren a demanar-nos que, per favor, permetérem que els seus fills abandonaren l'escolarització”, diu José Luis Santiago. “Fer educació per a la ciutadania en anglès o introduir el xinès a l'ESO són cortines de fum de la conselleria per tal de no afrontar seriosament la caòtica situació del nostre ensenyament públic.”

Teheran és al Vinalopó

Alejandro Font de Mora no actua sota les ordres del personatge entrevistat just abans d'aquest reportatge, però la reacció del conseller a una de les nombroses mostres de rebuig que genera la seua gestió al capdavant de la conselleria d'Educació evoca, ara sí, comportaments fonamentalistes.

José Luis Santiago, director de l'institut d'educació secundària Las Norias, situat a Montfort, ha estat objecte d'un expedient disciplinari que amenaça d'inhabilitar-lo d'ocupació i sou tres anys. La raó és triple: haver permès que el centre exhibira durant quatre mesos una imatge de Font de Mora cap per avall, a l'estil del quadre de Felip V exposat a Xàtiva, amb l'eslògan “Unwelcome person – Persona non grata”; haver-s'hi fotografiat amb motiu d'un reportatge del butlletí local *30 días*; i haver desatès les indicacions de l'inspector de zona, Santiago Íñiguez, de retirar-la.

Monfort –Monforte del Cid en versió castellana–, amb poc més de 7.000 habitants, és al Vinalopó Mitjà. El raïm de taula, el marbre i el calcer –aquest últim, a voltes, com a economia submergida– sostenen la població, sense

El director d'un institut d'educació secundària de Montfort, al Vinalopó Mitjà, és a punt de ser inhabilitat tres anys per haver consentit que al vestíbul del centre s'exhibira una foto del conseller Alejandro Font de Mora cap per avall.

oblidar l'auge generalitzat que ha viscut la construcció a les comarques més meridionals del país. Des del 2004 que Monfort té institut de secundària, una reivindicació històrica que va endarrerir-se anys i panys. “De fet, vam nàixer en aules prefabricades –recorda el director Santiago– i encara no tenim pla d'autoprotecció en cas d'incendi.” A l'inici, aquest madrileny, professor d'educació

L'esperit del 29N. Precisament, la decisió d'impartir educació per a la ciutadania en llengua anglesa va provocar un escalfament dels ànims a les aules. La relació amb el conseller Font de Mora mai no ha excel·lit, però aquest episodi era “la gota que feia vessar el got de la nostra paciència”, en paraules de la Plataforma en Defensa de l'Ensenyament Públic –que aplega sindicats, associacions de pares i mares i entitats diverses–, convocant d'una manifestació el dissabte 29 de novembre. La marxa fou multitudinària, com ho havien estat nombrosos tancaments a tot d'instituts, les setmanes precedents. En una d'aquelles jornades contra la política educativa del Consell, el 26 de novembre, l'assemblea de l'institut Las Norias va decidir, amb el plàcet dels professors i dels pares d'alumnes, de col·locar el retrat de Font de Mora, cap per avall, damunt del rètol que aquest mateix va descobrir el dia que va inaugurar-se l'escola.

De qui fou la idea? “No ho recorde... Tant de bo haguera estat meua. No tinc tanta originalitat!”, exclama Santiago. “Em va semblar molt bé fer-ho; era una manera de fer conèixer el nostre malestar per partida doble: d'una banda, per allò d'educació per a la ciutadania, i d'una altra, perquè feia dos mesos i mig que havien començat les classes i encara teníem tres places de professor vacants.” En efecte, durant tot aquest temps era el

professor de guàrdia qui s'ocupava dels alumnes sense mestre, però no els impartia pas cap matèria. Els joves aprofitaven les hores de castellà i de matemàtiques –les assignatures mancades de professor– per tal d'avançar deures.

La decisió de penjar –cagpirada– la foto del conseller va anar acompanyada de la lectura d'un manifest que detallava els tretze punts que la plataforma reivindicava –i reivindica encara avui– de negociar amb l'administració. En acabar la lectura tothom va aplaudir, i a continuació va enganxar-se el cartell de la discòrdia, que eixí publicat al diari *Información*. No ho va fer Santiago, però.

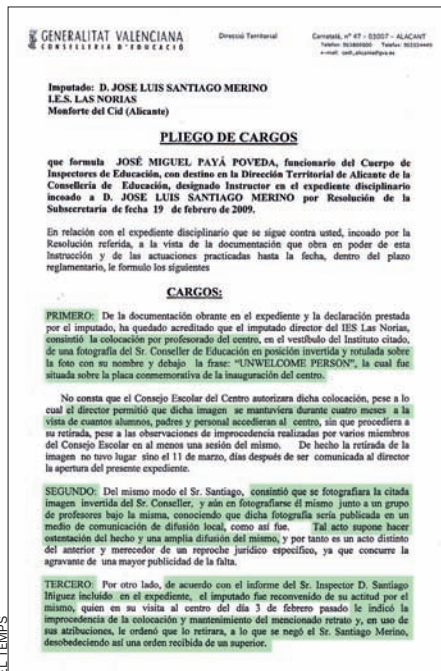
La visita de l'inspector. La relació entre José Luis Santiago i l'inspector de la conselleria, Santiago Íñiguez, havia estat normal fins aleshores. Va arribar-se al centre a l'inici del curs, sobretot per tal de comprovar l'aplicació del decret sobre educació per a la ciutadania, i parlaven per telèfon quan calia. La segona visita *in situ*, i sense avis previ, va esdevenir-se el 3 de febrer, quan la imatge de Font de Mora ja feia 79 dies que s'exhibia a tocar de la finestreta de la secretaria. Íñiguez va entrar al col·legi, càmera digital a la mà, i va practicar allò que Henri Cartier-Bresson, temps ha, va elevar a categoria d'art sublim. A Santiago van comunicar-li que l'inspector-fotògraf era a l'institut i va eixir a saludar-lo. El contacte va establir-se al vestíbul mateix del recinte, on Íñiguez ja feia clic-clic sense parar.

—Com és que fas fotos?

—Em sembla impropedient i del tot irresponsable que tingues posada així la foto del conseller. Si això fóra una empresa privada, tu estaries acomiadat.

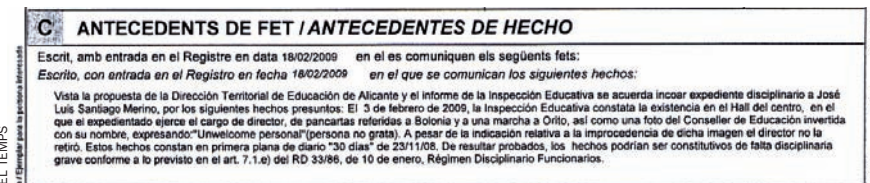
Els quatre mesos anteriors l'inspector Íñiguez no havia trepitjat Las Norias, tot i que el director Santiago li havia comunicat, al novembre, que un dels dos professors d'història del centre es negava a fer de ninot de falla a l'aula mentre el mestre d'anglès explicava ciutadania als alumnes. “Es trobava humiliat; va dir-me que no participaria més d'aquella farsa i que, des d'aleshores, el mestre d'anglès no parlaria a sa classe.” A l'avaluació diagnòstica de capacitació en anglès que va fer l'institut tan sols van aprovar dues alumnes... britàniques.

Íñiguez, malgrat tenir-ne coneixement, mai no va interessar-se pel que era una falta greu a les instruccions emanades de

EL TEMPS

Dalt, les dues pàgines de què consta el plec de càrrecs contra el director de l'IES Las Norias de Montfort, José Luis Santiago, amb les tres "faltes greus" de què és acusat. A sota, els antecedents dels quals li ha estat incoat l'expedient, entre els quals consten no sols la imatge invertida del conseller Font de Mora, sinó també una pancarta sobre el pla de Bolonya i una altra de solidària.

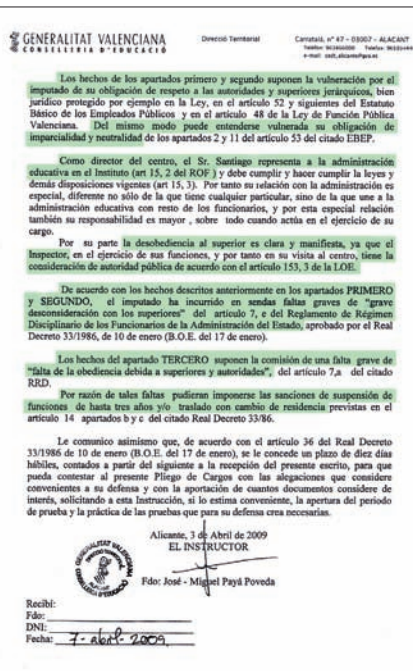

EL TEMPS

la Conselleria. Més tard, i per desconvocar la vaga prevista pel 17 de desembre, Font de Mora presentà una moratòria d'un any a la mesura en qüestió.

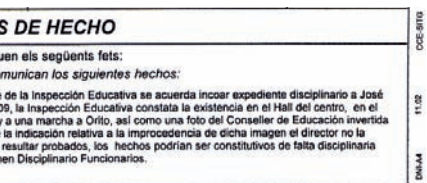
Això a banda, la incoació de l'expedient obert a José Luis Santiago [vegeu documents superiors] inclou, a l'apartat d'antecedents, referències a les pancartes contra el pla de Bolonya i a favor d'una campanya solidària amb Nicaragua que també hi havia al vestíbul del centre el dia que va anar-hi l'inspector Íñiguez, que va trobar especialment “intolerable” la referent a la ciutat italiana.

En defensa pròpia. El director Santiago es queixa que no va ser avisat que se li obriria un expedient si no retirava la imatge del conseller i, més encara, assegura que l'inspector “mai no em va comunicar que havia de traure-la; de fet no hi ha un sol document registrat que ho indique”. Entre el 3 de febrer –el dia de la sessió fotogràfica– i el 9 de març –el dia que li arriba la notificació d'incoació de l'expedient–, Santiago parla diverses

EL TEMPS

vegades amb Íñiguez, però aquest no li fa avinent l'expedient en curs. “Va insistir en la improcedència de la imatge, però la decisió l'havia presa una assemblea, i els motius de penjar-la continuaven vigents, com ho demostra el fracàs de les converses amb la conselleria i la convocatòria de vaga per al 28 d'abril”, raona el director. “És la seua paraula contra la meua, i tinc clar que la seua prevaleix perquè és l'autoritat, però en cap moment no va dir-me que retirarem la foto del conseller. Mai no vaig negar-me a retirar-la perquè mai ningú no em va dir que la retirara.” L'11 de març, la polèmica imatge era despenjada.

EL TEMPS

Com a agreujant consta la publicació d'una imatge on apareixen professors i pares i mares al costat de Font de Mora invertit. La instantània va obrir una edició de 30 dies, periòdic local d'abast reduït però que, segons el plec de càrrecs, va afavorir una “àmplia difusió”. Cap mitjà més no va publicar-la.

El proppassat 7 d'abril, just abans de la Setmana Santa i sense temps de convo-

Aquesta imatge, publicada al periòdic local 30 dies i on apareix el director Santiago –el primer per l'esquerra, amb jaqueta marró–, es considera un fet agreujant. Una pancarta solidària amb Nicaragua i una altra contra el pla de Bolonya també consten a la incoació de l'expedient.

car una assemblea, Santiago rebia el plec de càrrecs. Aquest dilluns, dia 20, és l'últim en què pot presentar-hi al·legacions, com ha fet. L'acusat es defensa dient que la imatge del conseller cap per avall "no és dolosa, sinó que es tracta d'un símbol, sobretot tenint en compte que parlem d'un personatge públic". Sobre

el ressò mediàtic de la seua fotografia al costat del conseller invertit, Santiago al·lega que "no feia cap ostentació, com diu el plec de càrrecs; era un acte públic amb pares i mares". En tercer lloc, diu que no va acatar ordres perquè "mai no van fer-me cap requeriment que poguera atendre". Santiago ha rebut el suport

dels sindicats STEPV, UGT i CCOO, que s'han autoinculpat en la causa. Els professors del centre Las Norias, en no poder convocar-se una assemblea, van emetre un manifest en què "tornem a mostrar tota la nostra solidaritat i suport al nostre company" pel que entenen un "intent d'atornir" els crítics amb la "nefasta gestió del conseller Font de Mora", de qui exigeixen la dimissió. L'escrit és especialment dur amb el cos d'inspectors de la Generalitat, que acusen de "no vetllar pels interessos del servei públic".

Santiago, de la seua banda, creu ser el "boc expiatori d'un conflicte polític" i de l'intent d'"acovardir els equips directius, sobretot amb vista a la vaga del dia 28... Alguns centres han retirat ara pancartes reivindicatives que feia temps que tenien penjades". A més, veu clar que "em sancionaran amb la màxima pena possible, que són tres anys d'inhabilitació, però també estic convençut que ho guanyaré, amb efectes retroactius inclosos, al contenciós-administratiu". Per a ell, "el fet transcendeix Montfort; és un toc d'atenció a tothom i un salt 30 anys enrere". "Al conseller, en realitat, tant li fa la foto cap per avall, està fart que malparlen d'ell, però ha trobat l'excusa perfecta per a enviar un missatge molt clar a tota la comunitat escolar", rebla Santiago. Un missatge ras i curt, d'aquells que tant agraden a segons quins mandataris.

Víctor Maceda

El 28 d'abril, vaga a l'ensenyament valencià

Després de la desconvocatòria de la vaga del 17 de desembre per part la Plataforma en Defensa de l'Ensenyament Públic –no pas sense dissensions internes–, el fracàs de les converses amb Font de Mora han menat a una segona convocatòria, el 28 d'abril. La vaga va ajornar-se amb motiu de la moratòria del Consell respecte al decret d'educació per a la ciutadania en anglès, una circular enviada *in extremis* al desembre i que, en realitat, només diu que cada centre pot optar per mantenir la fórmula del doble professor o per fer la classe en valencià o en castellà. Tot i que la plataforma havia insistit que no anul·laria la vaga del desembre si no hi havia compromisos fermes en tretze punts, amb la reculada de Font de Mora en la qüestió de l'anglès n'hi hagué prou per a obrir dos mesos de negociacions, al remat infructuoses. Entre les demandes –a banda de les ja cròniques sobre l'excés d'aules prefabricades, la falta d'escoles de 0 a 3 anys o la manca de professorat–, hi ha la implantació del requisit lingüístic, la demanda de programes eficients contra el fracàs escolar, l'augment d'especialistes en llengües estrangeres o la matriculació no selectiva. A l'anterior ocasió, UGT i el Sindicat de Treballadors de l'Ensenyament del País Valencià (STEPV) van voler mantenir la vaga, però CCOO i la Federació d'Associacions de Pares i Mares (FAPA) van donar una segona oportunitat al conseller Font de Mora i al president Camps, amb qui han demanat insistentment de parlar, però que no n'ha volgut saber res. Caldrà copsar la repercussió de la vaga després de l'incident a Montfort i atenent que ens trobem a la fase final del curs escolar.